

На сьогодні, коли все більше людей хочуть знайти спільні інтереси та зустріти нових друзів, групові подорожі залишаються доволі популярними. Люди шукають можливість побачити культуру країни в компанії рівних собі за інтересами. Культурний туризм також стає все популярнішим серед туристів, які хочуть ознайомитися з місцевою культурою та традиціями, відвідати місця, пов'язані з історією та мистецтвом, а також спробувати місцеву кухню.

У світі, який змінюється так швидко, туристичний бізнес також відчуває вплив на ці зміни. Технології та електронний зв'язок дозволяють туристам ефективніше планувати свої подорожі та забезпечують легкий доступ до інформації про туристичні об'єкти, готелі та транспортні засоби.

Також зростання популярності групових подорожей та культурного туризму свідчать про зміни в попиті на туристичні послуги. Люди більше зацікавлені в спільних пригодах та відкритті нової культури, ніж у зручності та комфорті.

Отже, важливо для туристичного бізнесу знати останні тренди й пристосуватися до змін, а також пропонувати інноваційні та креативні рішення, щоб задовольнити потреби своїх клієнтів і зберегти конкурентоздатність на ринку. Майбутнє туристичного бізнесу залежить від здатності підприємств пристосуватися до нових тенденцій і забезпечити якісний та цікавий досвід своїм клієнтам.

В. Мартинова

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ МУЗЕЇВ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

V. Martynova

STATE SUPPORT FOR THE DIGITALIZATION OF REGIONAL MUSEUMS AS A MEANS OF TOURISM DEVELOPMENT DURING THE WAR

Протягом останніх років цифрова економіка є пріоритетним напрямом державного розвитку в Україні. У Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України цифровізація розглядається як ефективний інструмент у досягненні цифрової трансформації наявних та створенні нових галузей економіки, а також трансформації сфер життєдіяльності в нові, ефективніші та сучасні. Відповідно до цієї Концепції, одним із головних напрямів реалізації прискореного сценарію цифрового розвитку є галузь туризму.

Поступове впровадження заходів цієї Концепції, розроблення стратегій розвитку на регіональних рівнях від області до міст та об'єднаних територіальних громад, реалізація та фінансування затверджених програм дозволило збільшити впізнаваність та атракційність туристичних місць України. Про це свідчить зростання надходжень від туристичного збору до бюджету країни у 2022 р. на тлі впровадження обмежень на переміщення через пандемію COVID-19 у 2020–2021 рр. На сайті ДАРТ наведено наступні статистичні дані про надходження туристичного збору до держбюджету України: у 2019 р. — 196 млн грн., у 2020 р. — 130,6 млн грн., у 2021 р. — 244 млн грн.

Початок повномасштабної фази російсько-української війни у лютому 2022 р. змінив українське суспільство. Зростає рівень усвідомлення себе нацією. Саме об'єднання людей навколо ідеї національної ідентичності породжує та підтримує зміни світогляду української нації як унікальної частини світової спільноти. Через військову агресію є актуальним питання збереження історичної

та культурної спадщини України для нинішніх та майбутніх поколінь. А тому музеям, як соціально-культурними центрами зміцнення української ідентичності, необхідно продовжувати розпочаті реформи з заміни традиційних форм роботи музею на інноваційні. Оцифрування музейних об'єктів, друкованих та архівних документів, аудіовізуальних матеріалів, архітектурних й археологічних пам'яток та створення інструментів і платформ для їх презентації стануть рушієм впізнаваності та розповсюдженням української культури як в Україні, так і у світі.

Останніми роками співробітниками музеїв багато було зроблено в цьому напрямі. Музейними закладами налагоджено контакт із відвідувачами за межами закладу через створення вебсайтів, сторінок у соціальних мережах (Facebook, Instagram та інші), груп та чат-ботів у месенджерах (Telegram, Viber та інші); завантаження відеороликів на платформу YouTube тощо. За наявності в музеїв потужної технічної бази розпочато оцифрування архівних документів, друкованих та аудіовізуальних матеріалів.

Попри сучасні складні фінансові умови, громадськість та бізнес за підтримки держави активно продовжують об'єднуватися у спільні проекти щодо діджиталізації історично-культурної спадщини. Однією з таких ініціатив є надання конкурсної державної фінансової підтримки Українським культурним фондом для реалізації проектів у сфері культури та креативних індустрій, а також збереженню культурної спадщини та розвитку української культури в контексті актуальних світових тенденцій. Цим фондом розглядаються заявки щодо отримання грантів із повним або частковим фінансуванням схвалених проектів. У межах конкурсної програми «Культурна спадщина» у 2022 р. було запропоновано наступні лоти: діджиталізація, кроссекторальні проекти зі збереження культурної спадщини та дослідження історико-культурної спадщини України. За лотом «Діджиталізація» цієї програми отримали фінансування 166 ініціативних проектів із 203 поданих на конкурсний розгляд. Серед схвалених проектів є створення інтерактивних експозицій музеїв великих міст України щодо оцифрування та виготовлення 3D-копій музейних експонатів та історичних реконструкцій, розроблення та впровадження віртуальних екскурсій 360°, аудіогідів та інтерактивних е-путівників, виготовлення VR медіаконтенту для музейних експозицій.

Ініціативні проекти маленьких міст та сіл спрямовані на створення та оновлення електронної бази об'єктів культурної спадщини територіальної громади; оцифрування, оброблення та дослідження наявних музейних експонатів; створення 3D-турів «місцевими стежинами» на власних вебсайтах та сторінках у соціальних мережах. Слід зауважити, що багато проектів мають за мету розміщення своїх розробок на різноманітних інтернет-ресурсах з наданням інформації українською та англійською мовами, а деякі регіональні проекти пропонують ще переклад мовами народів регіону. Серед поданих заявок на отримання грантів є представники музеїв, бібліотек, громадських організацій та приватних підприємців.

Отже, використання різноманітних інноваційних підходів та нових інформаційних, медійних технологій у музеях всіх видів та різних форм власності є ефективним засобом збереження культурної спадщини у воєнний час. Нині та в майбутньому це дозволить зробити музейні колекції, архітектурні й археологічні пам'ятки доступнішими в інтернет-просторі широкому колу відвідувачів з України та всього світу, зацікавлених у вивченні історії та культури української нації. Це стане запорукою забезпечення туристичної привабливості України та розкриття туристичного потенціалу українських міст у повоєнний час.